

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW, SOCW

Kennis

Van

Datum
2-9-2024

Referentie
47779070

Bijlagen

1. Concept-Kamerbrief EAG 2024
2. Publicatie EAG 2024
3. Country note NL

Intern OCW afgestemd
OPO, OVO, K&O, MBO, HO&S,
Ivho, DUO, FEZ, COM, IB, PDR

nota

Kamerbrief Publicatie Education at a Glance 2024

Aanleiding

Dinsdag 10 september publiceert de OESO het rapport Education at a Glance 2024 (EAG 2024). Deze jaarlijkse publicatie bevat gegevens over de structuur en randvoorwaarden van het onderwijs in de OESO-landen. Het hoofdthema van EAG 2024 is 'gelijkwaardigheid' (equity), een onderwerp dat terugkomt in de beleidsagenda bij de begroting en in het concept-regeerprogramma van het huidige kabinet. Het betreft uiteraard een (taai) onderwerp waarop vanuit het ministerie van OCW al langer inzet wordt gepleegd.

Gevraagd besluit

Geeft u er de voorkeur aan om:

- net als voorgaande jaren een brief met een korte inhoudelijke duiding ten aanzien van het hoofdthema 'equity' aan de Tweede Kamer te versturen rondom EAG 2024 (zie bijlage 1) of
- te volstaan met een zeer korte aanbiedingsbrief, enkel ter kennisgeving van het rapport EAG 2024 en country note Nederland zonder inhoudelijke vermelding van enkele Nederlandse resultaten?

In de BR van 30/8 jl. is besproken dat voor beide opties iets te zeggen valt, gelet op de start van het nieuwe kabinet. De breedte van het onderwerp leent zich immers voor een vollere (beleids-)reactie op het thema, maar daarvoor zijn ook andere (latere en uitgebreidere) momenten nog aan te grijpen. Anderzijds biedt het vermelden van enkele resultaten bij aanbieding wel gelegenheid om het thema alvast te benadrukken. Om die reden wordt de keuze om de inhoudelijke brief wel of niet te verzenden (al dan niet met uw aanpassingen) expliciet aan u voorgelegd.

Advies

- Versturen van de EAG publicatie naar de Tweede Kamer mét vermelding van enkele resultaten in de begeleidende brief
- Ondertekening van deze bijgevoegde brief 'Publicatie Education at a Glance 2024'
- Na ondertekening door beide BWL worden brief, publicatie én country note NL naar de Tweede Kamer verzonden op dinsdag 10 september a.s.

Kernpunten

Voordelen van mét begeleidende brief

- Door OCW worden er in toenemende mate inzichten gehaald uit internationale vergelijkingen op het gebied van onderwijs(prestaties) om beleid te ondersteunen of bij te sturen (evidence informed beleid).
- EAG is hier een belangrijk voorbeeld van met waardevolle informatie over de positie van het Nederlandse onderwijsstelsel in vergelijking tot andere landen. Ieder jaar krijgt één thema extra aandacht in de publicatie EAG. Het hoofdthema van EAG 2024 'equity' ('gelijkwaardigheid') komt terug in de beleidsagenda bij de begroting 2025 en in het concept-regeerprogramma. Binnen de Nederlandse context heeft dit thema veel raakvlakken met beleid dat ervoor moet zorgen dat ieder talent telt. Extra aandacht voor de Nederlandse resultaten vroeg in de regeerperiode over een thema dat al langer een maatschappelijk aandachtspunt is, met daarnaast inhoudelijke raakvlakken met veel sectoren binnen het onderwijs (en daarbuiten) is een mogelijkheid om uw aandacht voor het thema uit te spreken.
- Op hoofdlijnen doet Nederland het goed op dit gebied, ook in vergelijking met andere OESO-landen, maar is nergens een hele uitgesproken positieve uitschieter. De cijfers die voorliggen wijken in die zin niet sterk af van bevindingen uit de Staat van het onderwijs en andere beschikbare data. Het funderend onderwijs in Nederland is goed toegankelijk, maar de kwaliteit kan niet voor iedere leerling gegarandeerd worden. Dit komt o.a. door het lerarentekort dat ongelijk verdeeld is. Voor en na het funderend onderwijs speelt de financiële thuissituatie een relatief grote rol in de toegankelijkheid van het Nederlandse onderwijs. Deze aandachtspunten gelden overigens ook voor veel andere OESO landen.
- De afgelopen twee jaren is er ook een begeleidende inhoudelijke brief aan de Tweede Kamer gestuurd rondom de verschijning van EAG, de hoofdthema's waren toen respectievelijk 'Hoger Onderwijs' en 'Beroepsonderwijs'. Het intersectorale hoofdthema 'equity' van 2024 is een sluitstuk van een driejaarlijkse cyclus van hoofdthema's.

Voordelen van brief met alleen publicatie EAG ter kennisgeving

- Een aanbiedingsbrief ter kennisgeving van het rapport zonder duiding van de resultaten zou dit keer een alternatief kunnen zijn omdat kansengelijkheid een taai en complex vraagstuk is dat mogelijk beter meteen in de breedte aan de Tweede Kamer zou kunnen worden toegelicht, inclusief beleidsaanpak. Een duiding van resultaten kan het gesprek over beleidsmaatregelen op gang brengen, waar deze nu nog geen onderdeel van deze brief zijn.
- Uit de Nederlandse cijfers komt naar voren dat deze niet sterk contrasteren met eerdere inzichten op dit gebied, Nederland het goed doet (ook bijvoorbeeld tav emancipatie), tegelijkertijd er geen hele uitgesproken positieve uitschieters zijn. Waarmee de inhoudelijke zeggingskracht van de brief beperkter zou kunnen zijn.

Overig

- Uit het Wetgevingsoverleg jaarverslag van juni jl. staat een OCW-brede motie open om o.a. op het gebied van kansengelijkheid meer specifieke doelen te identificeren om beleid beter te kunnen monitoren. Met de begroting 2025 worden wel al beleidsindicatoren voor kansengelijkheid (net als voor andere thema's) meegestuurd. Eind september/begin oktober gaat naar verwachting ook een brief uit over de strategische evaluatie van het beleid rondom kansengelijkheid.
- COM/woordvoering kiest verder voor een reactieve woordvoeringslijn t.a.v. EAG 2024 op 10/9 a.s. Het is gebruikelijk dat er jaarlijks met de publicatie van EAG door media vragen worden gesteld over de ontwikkelingen van de lerarensalarissen in Nederland t.o.v. andere landen.
- Op 10 september vindt, ook net als de afgelopen twee jaar, een officieel launch event plaats (Hoftoren, ambtelijke vertegenwoordiging) waar de publicatie wordt toegelicht door de OESO. Ook Louise Elffers (voorzitter Onderwijsraad) en Mohamed Bouziane (practor Gelijke Kansen, ROC Albeda) zullen spreken.